

K. Bjørnsson, H. Helgå, L. Hveding, C. Knudsen, H. Langfjæran og S. Robbins: <http://ntnu.edu/now2>
Løsninger: Øvelser i uttale, lytting og muntlig grammatikk.

INNHOOLD

Kapittel	Side
Kapittel 1	1
Kapittel 2	6
Kapittel 3	13
Kapittel 4	18
Kapittel 5	24
Kapittel 6	30
Kapittel 7	36
Kapittel 8	40
Kapittel 9	45
Kapittel 10	51

Kapittel 1

1. Uttale: lange og korte vokaler

Hvilket ord hører du? Sett ring rundt riktig ord.

Løsning:

mat	pen	fine	bod	sur	flyte	her	møte	får
matt	penn	finne	bodd	surr	flytte	herr	møtte	for

Vokabular:

matt – a: dead; dim; faint; feeble; lusterless; mat; dimmed

en bod – n: a store room, storage (room) (See text 4 b)

sur – a: sour, acid, crabby, grumpy (See 8 y a) Sterke følelser)

et surr – n: buzz, hum, mess

å flyte – v: to flow, run, float

herr – mister, mr., sir

2. Uttale: stumme konsonanter

a) Stum t

Lytt og gjenta.

det   huset   fjellet   miljøet

b) Stum d

Lytt og gjenta.

-ld	-rd	-nd	etter vokal
kald	fjord	Trondheim	ved, god, alltid

c) Stum g og h

Lytt og gjenta.

gj-	-ig	hj-	hv-
gjerne	ferdig	hjelp	hvem
Gjøvik	vanskelig	hjul	hvordan

Vokabular:

et hjul – n: a wheel

3. Uttale: ord

Marker stavelsesgrenser og plasser trykk. Lytt og gjenta.

Sett bindestrek (-) mellom stavelsene og strek under stavelsen som har mest trykk.

Eksempel: hete: he – te

Løsning:

finne: fin – ne

huset: hu – set

vanskelig: van – ske – lig

alltid: all - tid

bein: bein

unik: u – nik

Vokabular:

unik – adj: unique, singular (See text 1 b)

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Han har alltid hatt lyst til å komme tilbake til Trondheim fordi han trivdes godt i byen.
- b) Likevel vil han gjerne prøve igjen sammen med sønnen sin.
- c) Hun har hørt at byen har cirka 190 000 innbyggere og ligger ved en fjord.

5. Lytteforståelse: Trondheim

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Trondheim ligger cirka midt i Norge og er den tredje største byen i landet. Byen ligger ved en fjord som heter Trondheimsfjorden. Fjorden er 126 kilometer lang og er den tredje lengste fjorden i Norge. Trondheim er en by med cirka 33 000 studenter, og studentene trives godt i byen. Mange kommer også fra utlandet til Trondheim for å jobbe eller studere.

NTNU har 11 forskjellige campuser i Trondheim, og studentene kan velge blant mange forskjellige utdanninger, blant annet ingeniørfag eller medisin. Den største campusen i Trondheim heter Gløshaugen, og der er det nesten 14 000 studenter. Den nest største campusen heter Dragvoll.

Trondheim er også en by for turister, og det er mange fine turistattraksjoner her. Byen er over tusen år gammel, og det er mye å se. Den mest berømte turistattraksjonen er Nidarosdomen. Det er ei stor, gammel kirke som ligger midt i sentrum, og kirka er mer enn 800 år gammel. Ikke langt fra kirka finner vi Bakklandet og Gamle Bybro. Bakklandet er også en berømt turistattraksjon i byen. Det er et område med mange gamle trehus som ligger langs elva. Hvis du går fra Nidarosdomen til Bakklandet, går du over Gamle Bybro.

Det er mye fin natur rundt byen, og utenfor sentrum finner vi Bymarka. Bymarka er et fint turområde hvor du kan gå på tur om sommeren eller gå på ski om vinteren. Mange utlendinger som kommer til Norge har lyst til å prøve å gå på ski, og noen av dem lærer det fort. Andre synes at det er vanskelig og liker best å gå på beina i byen.

Spørsmål og svar:

- a) Hvor stor by er Trondheim i Norge?
Den tredje største byen i Norge
- b) Hvor lang er Trondheimsfjorden?
Den er 126 kilometer lang.
- c) Hvor mange studenter er det i Trondheim?
Cirka 33 000 studenter
- d) Hvor mange campuser er det i Trondheim?
11 campuser
- e) Hva heter den nest største campusen i Trondheim?
Dragvoll
- f) Hva er den mest berømte severdigheten i Trondheim?
Nidarosdomen
- g) Hvor gammel er Trondheim?
Over tusen år gammel
- h) Hva passerer du når du går fra Nidarosdomen til Bakklandet?
Gamle Bybro
- i) Hva er Bymarka, og hvor ligger den?
Et fint turområde, utenfor sentrum
- j) Hva kan du gjøre i Bymarka?
Gå på tur om sommeren eller gå på ski om vinteren

6. Grammatikk: repetisjon av preteritum og presens perfektum

Svar med verb i preteritum eller presens perfektum. Bruk samme verb som i spørsmålet:

Eksempel: Jobber du i Norge nå?

Ja, jeg _____ her i tre uker nå.

Ja, jeg **har jobbet** her i tre uker nå.

Løsning:

a) **Studerer** du på NTNU nå?

- 1) Ja, jeg **har studert** på NTNU i tre år nå.
- 2) Nei, men jeg **studerte** der for tre år siden.
- 3) Nei, jeg **har aldri studert** på NTNU.

b) **Bodde** du i Oslo i fjor?

- 1) Ja, jeg **bodde** i Oslo i fem uker i fjor sommer.
- 2) Nei, jeg **har aldri bodd** i Oslo.
- 3) Nei, men jeg **bodde** der før jeg flyttet til Trondheim for tre år siden.

c) **Har** du **gått** på norskkurs?

- 1) Ja, jeg **gikk** på norskkurs forrige semester.
- 2) Ja, jeg **har gått** på norskkurs i seks måneder nå.
- 3) Nei, jeg **har ikke gått** på norskkurs.

7. Grammatikk: s-verb

Gjenta setningen til venstre med et s-verb slik at setningene betyr det samme.

Eksempel: Vi ser hverandre i morgen.

Vi _____ i morgen.

Vi **ses** i morgen.

Løsning:

a) Ling og Åsmund <u>snakker med hverandre</u> hver dag.	Ling og Åsmund snakkes hver dag.
b) Peter og Ken skal <u>møte hverandre</u> i sentrum.	Ken og Peter skal møtes i sentrum.
c) Vi kan <u>snakke sammen</u> seinere.	Vi kan snakkes seinere.
d) Per og Kari <u>ser hverandre</u> ofte.	Per og Kari ses ofte.
e) Nina og Gunnar <u>treffer hverandre</u> hver mandag.	Nina og Gunnar treffes hver mandag.

8. Grammatikk: preposisjoner om tid

Si setningene nedenfor med riktig preposisjon. Velg mellom preposisjonene i, på, til, om.

Eksempel: Fredrik spiser frokost _____ morgenen. Fredrik spiser frokost **om** morgenen.

- a) Cecilie skal gifte seg **i** sommer.
- b) Cecilie pleier å reise til Barcelona **om** sommeren.
- c) Cecilie skal gifte seg **til** sommeren.
- d) Anna har bodd i Trondheim i fem år.
- e) Peter gikk på ski i Bymarka **i** helga.
- f) Anna jobber ofte på Studentersamfundet **i** helgene.
- g) Peter vasket ferdig huset **på** fire timer.
- h) Peter var på kafé **i** tre timer.
- i) Arvid skal flytte til Bergen **om** fem uker.

9. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) Det er omtrent 190 000 **innbyggere** i Trondheim.
- b) Nidarosdomen er den mest populære **turistattraksjonen** i Trondheim.
- c) Stine bor i **nærheten** av Studentersamfundet.
- d) Jeg kan ikke snakke **kinesisk**.
- e) Innbyggertallet i Trondheim **øker**.
- f) Yang **nevnte** flere ting som han hadde lyst til å gjøre.
- g) Mange nordmenn er **opptatt** av fotball.
- h) **Foreldrene** til Yang er stolte av sønnen sin.
- i) Hytteturen var **kjempekoselig**.
- j) Det tar **omtrent** en halv time å kjøre til flyplassen.

10. Diktat: På norskkurset

Norskkurset begynte for ei uke siden, og studentene har allerede lest tre tekster. En av tekstene handlet om en kinesisk forsker og familien hans, den andre teksten handlet om en ung sykepleier fra Ålesund, og den siste teksten handlet om NTNU på Gjøvik. Forrige uke snakket studentene mye med hverandre.

I ferien har noen av studentene slappet av med god mat sammen med familie og venner. De fleste studentene har ikke snakket så mye norsk i det siste, men nå begynner det nye semesteret, og alle gleder seg til å jobbe mye med språket. Nå skal de studere grammatikk, lese aviser, lytte til norsk musikk og skrive spennende essay om Norge og hjemlandet.

Kapittel 2

1. Uttale: vokalene *i* og *y*

a) *Lytt og gjenta.*

lang i	lang y	kort i	kort y
ni	ny	litt	lytt
si	sy	trikk	trykk

Vokabular:

å sy – v: sew, stitch (see 3 y a) Ordliste fritid)

et trykk – n: a press, pressure, stress

en trikk – n: a tram, trolley car, street car

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

dine	Lise	likt	ditt
dyne	lyse	lykt	dytt

Vokabular:

lyse, å lyse – a: plural/definite: bright, light, blond (See NoW1 chapter. 6), v: to beam; light; lighten; shine

ei lykt – n: a lantern, lamp

et dytt – n: push, shove, v, imperative: push, thrust

skøyter – n, pl: skates (See 3 y a) Ordliste fritid)

2. Uttale: *sj* - og *kj* - lyd

a) *Lytt og gjenta.*

sj - lyd (forskjellige stavemåter)

norsk
forskjellig
tradisjonell
brødsriver
unnskyld
skøyter

sj - lyd (over ordgrenser)

Vær så god!
Hun flyttet for ett år siden.
De koser seg her.

b) *Lytt og gjenta.*

kj - lyd (forskjellige stavemåter)

kjenner   kinesisk   kylling   tjue

c) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

skjenne	skjønn	skjære	skinn
kjenne	kjønn	kjære	kinn

Vokabular:

å skjenne – v: to scold, reprimand

å skjønne – v: to understand, to realise (See text 10 b)

et kjønn – n: a sex, gender

et kinn – n: a cheek

3. Uttale: ord

Marker stavelsesgrenser og plasser trykk. Lytt og gjenta.

Sett bindestrek (-) mellom stavelsene og strek under stavelsen som har mest trykk.

Eksempel: sammensatt: sam-men-satt

Løsning :

grønnsaker: grønn – sa – ker

matpakke: mat – pak – ke

bestemor: bes – te –mor

oppskrift: opp – skrift

kjøleskap: kjø – le – skap

kjempeglad: kjem – pe – glad

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- Hun har laget en tradisjonell norsk matrett: kjøttkaker.
- Matvanene i Norge og Kina er veldig forskjellige.
- Unnskyld, men hva betyr avsnitt?

5. Lytteforståelse: Markus og bestemor

Markus er 19 år gammel og student. Han bor alene på hybel, og derfor lager han vanligvis enkel mat til middag, for eksempel pasta. Noen ganger spiser han middag på universitetet sammen med venner, men på søndager liker han å besøke bestemora si og spise middag hos henne. Hun er 82 år, men i god form og kjempeflink til å lage mat. Vanligvis lager hun tradisjonell norsk mat som kjøttkaker, fårikål eller fisk, og hun serverer alltid maten sammen med kokte poteter og grønnsaker. Ris og pasta lager hun sjelden.

Når Markus spiser middag hjemme hos foreldrene, må han hjelpe til med å lage maten og dekke bordet. Hos bestemor får han derimot lov til å ligge på sofaen og se på TV til middagen er ferdig, men han hjelper alltid til med å rydde bordet og sette inn i oppvaskmaskinen.

Mens de spiser middag, snakker Markus og bestemor ofte om mat og oppskrifter. De snakker også om sunn og usunn mat, og bestemor håper at Markus spiser mye frukt og grønt og lager matpakke når han er på universitetet. Markus forteller at han vanligvis kjøper noen boller eller litt salat i kantina, men at han skal bli flinkere til å lage matpakke. Det er både billigere og sunnere å lage matpakke selv.

Løsning:

	Rett	Galt
1. Markus er 18 år gammel.		X
2. Han er student og bor alene på hybel.	X	
3. Han spiser alltid middag på universitetet.		X
4. Han spiser middag hos bestemora si på søndager.	X	
5. Bestemora er 82 år gammel.	X	
6. Hun lager vanligvis ris og pasta.		X
7. Markus hjelper bestemor med å lage maten og dekke bordet.		X
8. De snakker ofte om mat og oppskrifter mens de spiser middag.	X	
9. Markus ser på TV mens bestemor rydder bordet etter middag.		X
10. Markus sier at han spiser mye frukt og grønt.		X
11. Noen ganger lager han matpakke, men ikke så ofte.	X	

6. Lytteforståelse: Samtaler om mat

Samtale 1

Kari: Hei, jeg vil gjerne ha koteletter med bakt potet og salat.

Kelner: Hva vil du ha å drikke?

Kari: Jeg tar et glass isvann, takk.

Samtale 2

Ola: Jeg går en tur til kantina for å kjøpe en bagett og litt jus. Vil du ha noe?

Per: Kan du kjøpe med en rosinbolle og en kaffe latte til meg?

Samtale 3

Tor: Du har bursdag på søndag. Hvilken kake har du lyst på?

Lise: Å, jeg elsker ostekake! Men vi blir mange gjester. Kanskje vi må bake ei stor bløtkake også?

Samtale 4

Bestemor: Jeg kan lage matpakke til deg i dag. Hva vil du ha på brødsnivene?

Markus: Tusen takk! Jeg vil gjerne ha ei brødsniv med leverpostei, ei skive med skinke og ei skive med brunost.

Samtale 5

Ola: Da er sekken pakket for topptur!

Per: Hva slags mat og drikke har du med?

Ola: Grillpølser, lompe, kakao og kvikkklunsj!

Spørsmål og svar:

Samtale 1: Hva bestiller Kari på restauranten?

Kari bestiller koteletter med bakt potet og salat og et glass isvann.

Samtale 2: Hva skal Ola kjøpe til Per i kantina?

Ola skal kjøpe en rosinbolle og en kaffe latte til Per.

Samtale 3: Hva er favorittkaka til Lise?

Ostekake er favorittkaka til Lise.

Samtale 4: Hvilket pålegg vil Markus ha på brødsnivene?

Markus vil ha leverpostei, skinke og brunost på brødsnivene.

Samtale 5: Hva har Ola med på toppturen?

Ola har med seg grillpølser, lompe, kakao og kvikkklunsj.

7. Grammatikk: substantiver

Bruk ubestemt flertall av substantivene i parentes.

Eksempel:

(en potet)	Markus liker poteter .
a) (ei kjøttkake)	Bestemor serverer kjøttkaker .
b) (ei gulrot)	Hun liker gulrøtter og blomkål.
c) (en bolle)	Markus spiser boller i kantina.
d) (en matvane)	Ling skriver om matvaner .
e) (en ting)	Markus har ikke mange ting på hybelen.
f) (et ord)	Skriv ca. 300 ord !
g) (et sted)	Hvilke steder liker du best i Trondheim?
h) (ei bestemor)	Ling har to bestemødre .
i) (en lærer)	Noen lærere har bakt kake.
j) (et avsnitt)	Teksten har mange avsnitt .

8. Grammatikk: substantiver

Bruk riktig form av substantivet i setningen til høyre.

Eksempel:

(poteter/potetene)	Jeg spiser tre poteter til middag.
a) (matrett/matretten)	<i>Hvilken matrett</i> liker du best?
b) (tradisjoner/tradisjonene)	<i>Hvilke tradisjoner</i> har dere?
c) (ingredienser/ingrediensene)	Hun bruker mange ingredienser .
d) (kjøtt/kjøttet)	Nordmenn spiser mye kjøtt .
e) (timer/timene)	Etter noen timer drar Markus hjem.
f) (oppskrift/oppskrifta)	Oppskrifta hennes er god.
g) (oppskrift/oppskrifta)	Mi oppskrift er best.
h) (tekst/teksten)	<i>Denne teksten</i> er kort.
i) (kjøtt/kjøttet)	<i>Dette kjøttet</i> smaker godt.
j) (dessertskåler/dessertskålene)	Bestemor har åtte dessertskåler .
k) (boller/bollene)	Markus spiser to boller til lunsj.
l) (hjemland/hjemlandet)	<i>Lings hjemland</i> er Kina.
m) (hjemland/hjemlandet)	Hjemlandet til Ling er Kina.
n) (ord/ordene)	<i>Mange av ordene</i> er vanskelige.

9. Grammatikk: mange eller mye?

Bruk **mange** eller **mye** i setningene og les setningene høyt.

Eksempel:

Han drikker **mye** kaffe til lunsj.

- a) Han drikker **mange** glass vann.
- b) Han drikker **mye** vann.
- c) Hun lager **mye** te.
- d) Hun lager **mange** kopper te.
- e) Jeg kjøper **mange** kartonger juice.
- f) Jeg kjøper **mye** juice.
- g) Det er **mye** sukker i kaka.
- h) Det er **mange** desiliter sukker i kaka.

10. Grammatikk: sammensatte substantiver

Lag et sammensatt ord av ordene til venstre og les høyt.

Eksempel: mat som vi spiser i jula

julemat

a) skål til å servere dessert i	(dessertskål)
b) kake med gulrot	(gulrotkake)
c) middag som vi spiser på søndager	(søndagsmiddag)
d) skole for ungdom	(ungdomsskole)
e) film om kjærlighet	(kjærlighetsfilm)
f) sjef for en administrasjon	(administrasjonssjef)
g) kjøtt av svin	(svinekjøtt)
h) klær for barn	(barneklær)

11. Lukediktat

Anita har besøk av familien, og hun er **tidlig** oppe for å lage frokost. Hun bakte **rundstykker** i går, og nå har hun kokt egg og satt et glass **syltetøy**, litt **skinke** og **forskjellige** typer ost på bordet. Hun må **skynde** seg å lage kaffe. Hun henter melk og juice i **kjøleskapet**. Der ligger også **ingrediensene** til to middager. Anita har tenkt å lage **kyllingsalat** i dag og **kjøttboller** i morgen. Hun håper at alle liker det.

12. Diktat: Norske måltider

De fleste nordmenn spiser fire måltider hver dag: frokost, lunsj, middag og kveldsmat. For mange nordmenn er frokosten det viktigste måltidet. Den består vanligvis av brød med pålegg. Det er vanlig å spise frokost mellom klokka 7 og 8.

Om morgenen lager de fleste nordmenn matpakke. Både barn og voksne spiser vanligvis brødsiver til lunsj, og mange har dessuten med seg frukt eller ei gulrot. De fleste spiser lunsj rundt klokka 12. Lunsjpausen varer i omtrent en halvtime.

K. Björnsson, H. Helgå, L. Hveding, C. Knudsen, H. Langfjæran, og S. Robbins: <http://ntnu.edu/now2>
Løsninger: Øvelser i uttale, lytting og muntlig grammatikk. **Kapittel 2.**

Mange familier spiser middag cirka klokka fem. Middagen er vanligvis det eneste varme måltidet i løpet av en dag. Populære retter er kjøtt, kylling eller fisk med forskjellige grønnsaker og poteter, ris eller pasta.

Om ettermiddagen og kvelden har mange familier i Norge det travelt. Barna deltar ofte på forskjellige aktiviteter som idrett og musikk, og derfor spiser man gjerne bare noen brødsiver eller knekkebrød før man legger seg.

Kapittel 3

1. Uttale: vokalene o og u

a) *Lytt og gjenta.*

lang o	lang u	kort o	kort u
administrasjon	ute	nordmenn	turist
mor	mur	kollega	grunn

Vokabular:

en mur – n: brick wall; wall

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

Tor	mor	sur	suss
Tur	mur	surr	sooss

Vokabular:

en suss – n: a kiss, kissie

en sooss – n: a snob

2. Uttale: retroflekser

a) *Lytt og gjenta.*

rt	rd	rn	rl	rs
starter	ferdig	moderne	farlig	barsk
mesteparten	fordi	internasjonal	alvorlig	Det spørs!

b) *Skriv ordene som du hører.*

1. sport   2. barnefamilier   3. forsker   4. ærlig

3. Uttale: sammenkjeding over ordgrenser

Lytt og gjenta. Legg merke til hvor ord uttales sammen.

- a) r + t: De er tidlig ute.
- b) r + d: Du bryr deg om det.
- c) r + n: Jeg snakker norsk.
- d) r + l: Hvor lenge må han jobbe?
- e) r + s: De jobber sammen.

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Det varierer hvor lenge han må jobbe om ettermiddagen.
- b) Det går også noen rykter om at to av de eldste spillerne skal slutte snart.
- c) Yang har funnet seg godt til rette ved NTNU.

5. Lytteforståelse: Yangs fritid

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Yang er veldig interessert i fotball. Han trives i sofaen med en spennende fotballkamp på TV. I lunsjpausene på jobben snakker han ofte om fotball med kollegaene sine, spesielt Linda. Noen ganger drar Yang til fotballstadionet i Trondheim, Lerkendal, for å se favorittlaget sitt, Rosenborg. Da Yang bodde i England, så han kamper mellom flere kjente fotballag sammen med kompisen sin, Åsmund.

Nå er det vinter i Trondheim, og fotball er ikke det mest populære temaet i lunsjpausene på instituttet. Mange av kollegaene snakker om skisport. De ser blant annet skihopp, slalåm og langrenn på TV. Noen av dem går i tillegg på ski i fritida.

Yang har prøvd å gå på ski to ganger tidligere, men han synes at det er vanskelig. Linda har foreslått at han kan begynne på et skikurs. Hun viste ham nettsidene til en lokal skiklubb. Skiklubben arrangerer langrennskurs for voksne på forskjellige nivåer.

Det er mandag og siste uke i januar. Mange kollegaer har snakket om skiturene sine i helga og det fine, kalde været. Yang tenker. Skal han begynne på skikurs? Han sjekker nettsidene til skiklubben igjen og finner et kurs som begynner den første helga i februar. Kurset er hver søndag i fire uker. Det begynner klokka 11 om formiddagen og slutter klokka 13.30. Prisen er 3750 kroner. Det er dyrt, synes Yang, men han vil gjerne delta likevel. Han registrerer seg og går for å fortelle nyheten til Linda.

Spørsmål og svar:

- a) Hvilken idrett er Yang interessert i?

Han er interessert i fotball.

- b) Hvordan praktiserer Yang interessen for denne idretten?

Han ser fotballkamper på tv, diskuterer fotball med kolleger og går på fotballkamp.

- c) Hvilken årstid er det nå?

Det er vinter.

- d) Hvilket tema snakker mange kolleger på instituttet om nå for tida?
De snakker om skisport.
- e) Har Yang erfaring med å gå på ski?
Ja, han har prøvd å gå på ski to ganger.
- f) Hvordan gikk det?
Det gikk ikke så bra. Yang syntes at det var vanskelig å gå på ski.
- g) Hva har Linda foreslått?
Hun har foreslått at Yang kan gå på skikurs.
- h) Når bestemmer Yang seg for å sjekke Lindas forslag?
Han bestemmer seg for å sjekke Lindas forslag den siste mandagen i januar.
- i) Når begynner kurset?
Kurset begynner den første søndagen i februar.
- j) Hvor lenge varer kursperioden?
Kursperioden varer i fire uker.
- k) Hvor mange timer varer kurset hver gang?
Kurset varer i 2,5 time hver gang.
- l) Hva koster kurset?
Det koster 3750 kroner.
- m) Hva synes Yang om prisen?
Han synes at det er dyrt.
- n) Vil Yang delta på kurset?
Ja, han vil delta.

6. Grammatikk: refleksive pronomen

Fortsett setningene.

Jeg legger meg klokka 23.

- a) Du legger **deg** klokka 23.
b) Han legger **seg** klokka 23.
c) Dere legger **dere** klokka 23.

Jeg gleder meg til festen.

- d) Hun gleder **seg** til festen.
e) Vi gleder **oss** til festen.
f) De gleder **seg** til festen.

Har du bestemt deg?

- g) Har dere bestemt **dere**?
- h) Har han bestemt **seg**?
- i) Har de bestemt **seg**?

7. Grammatikk: eiendomspronomen (possessiver)

Bytt fra substantiv i bestemt form + eiendomspronomen til eiendomspronomen + substantiv i ubestemt form.

Eksempel:

Her er bilen min.	Her er min bil .
a) Her er huset vårt.	Her er vårt hus .
b) Her er vennene mine.	Her er mine venner .
c) Her er sykkelen hennes.	Her er hennes sykkel .
d) Her er boka di.	Her er di bok .
e) Her er tingene deres.	Her er deres ting .
f) Her er hunden min.	Her er min hund .

8. Grammatikk: Eiendomspronomen (possessiv) og reflekstivt eiendomspronomen (reflekstivt possessiv)

Lytt til setningene og velg riktig possessiv.

Løsning:

- a) Petter har kjøpt en ny bil. Nå snakker han med Martin og forteller om bilen.
Petter forteller om bilen deres.

Petter forteller om bilen sin.

Petter forteller om bilen hans.

- b) Broren til Maria har fått en ny jobb. Maria forteller om den til Anna.
Maria forteller om jobben sin.

Maria forteller om jobben hennes.

Maria forteller om jobben hans.

- c) Jakob og Lisa har to barn. De forteller Anna om barna.
De forteller om barna hennes.

De forteller om barna sine.

De forteller om barna deres.

9. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) Ling har mange positive **egenskaper**.
- b) Studentene på norskkurset må huske **fristen** for å levere essayet.
- c) Stine synes at Anders er veldig **kjekk**.
- d) Oppgaven **dreier** seg om å finne riktig form av verbene.
- e) Stine har funnet seg til **rette** i Trondheim.
- f) Yang har hatt **nytte** av alt han har lært på norskkurset.
- g) Trondheim har et godt **rykte** som studentby.
- h) Ling leser **grundig** gjennom teksten.
- i) Ding **påstår** at han har ryddet rommet sitt.
- j) Yang **mener** at Rosenborg er det beste fotballaget i Norge.

10. Diktat: Fritid

Linda Moen kommer fra Trondheim og jobber i administrasjonen på Institutt for kjemisk prosesssteknologi ved NTNU. Linda er veldig interessert i fotball, og hun er selvfølgelig tilhenger av det lokale fotballaget, Rosenborg.

På søndagene ser Linda ofte på fotballkampene som RBK spiller. Billettene koster vanligvis omtrent 250 kroner. Det er litt dyrt, men Linda vil gjerne støtte laget.

I lunsjen på jobb pleier Linda å snakke om fotball med en kinesisk forsker som heter Yang. De er opptatt av at spillerne på laget må være kreative og uredde. Forhåpentligvis klarer laget å vinne seriegullet i år.

De andre kollegene på instituttet synes noen ganger at Linda og Yang snakker for mye om fotball. Mange bryr seg mer om andre idretter, for eksempel ski eller sjakk. Noen er ikke interessert i sport i det hele tatt.

Kapittel 4

1. Uttale: vokalene o og å

a) *Lytt og gjenta.*

lang o	lang å	kort o	kort å
to	tå	ond	ånd
sto	stå	lukk	lokk

Vokabular:

ei tå- n: a toe

ond – a: bad, evil, wicked

en ånd – n: a spirit, mind, intellect

et lokk – n: a lid

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

ord	bukse	stol	sukk
år	bokse	stål	sokk

Vokabular:

å bokse - v: to box

et stål – n: a steel

et sukk – n: a sigh, breath

2. Uttale: velarer

a) *Lytt og gjenta.*

ng	n+k	andre ord
mange	bank	interessant
visning	enkel	sammenligne

b) *Skriv ordene som du hører.*

Løsning:

1. seng   2. tann   3. finger   4. finner

3. Uttale: sammenhengende tale

Lytt og gjenta. Legg merke til hvor lyder ikke uttales.

- a) Nå er *han* snart ferdig.
- b) Skal *han* ta buss alene?
- c) Dessuten kan *han* telle til 10.
- d) Trives *hun* ikke?

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Det største soverommet har et lite vindu ...
- b) Å låne penger i banken kan være ganske dyrt.
- c) ... slik at man ikke må låne hele kjøpesummen.

5. Lytteforståelse: Elise og Ida på kafé

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Det er lørdag kveld. Elise møter ei venninne, Ida, på en koselig, liten kafé i sentrum. De drikker vin og snakker sammen.

Elise: Hei! Så hyggelig å se deg. Lenge siden sist!

Ida: Ja, ikke sant! Hyggelig å se deg også. Hvordan har du det?

Elise: Bare bra! Sara og jeg har nettopp kjøpt hus!

Ida: Å, så spennende! Hvor ligger huset?

Elise: Det ligger på Byåsen. Det er lenger fra sentrum enn leiligheten vår på Bakklandet, men jeg liker meg så godt i Bymarka. Det er fint å bo nært naturen. Da kan jeg gå lange turer med hunden vår hver helg.

Ida: Ja, enig. Hvor stort er huset?

Elise: Det er ca. 100 kvadratmeter, så det er ganske mye større enn den gamle leiligheten vår. Den er bare 60 kvadratmeter. Soverommene i det nye huset er ganske små, men stua er stor. Kjøkkenet er nytt, heldigvis, selv om huset er ganske gammelt. Det er fra 1965.

Ida: Det høres flott ut! Har dere hage også?

Elise: Ja, vi har en liten hage. Det er både plommetrær og bærbusker i hagen, så nå kan jeg lage syltetøy til høsten. Og om sommeren kan vi grille.

Ida: Jeg gleder meg til å se det nye huset! Når skal dere flytte inn?

Elise: I begynnelsen av juni. Vi skal pusse opp ett av soverommene før vi flytter inn.

Ida: Det blir spennende. Lykke til!

Spørsmål og svar:

a) Hvilken dag er det?

Det er lørdag.

b) Hvor møtes Elise og Ida?

De møtes på en kafé i sentrum.

c) Hvor ligger huset som Elise og Sara har kjøpt?

Det ligger på Byåsen.

d) Hvorfor vil Elise bo nær Bymarka?

Det er fint å bo nær naturen. Hun kan gå tur med hunden hver helg.

e) Hvor stort er det nye huset?

Det er ca. 100 kvadratmeter.

f) Er huset mindre enn leiligheten de bor i nå?

Nei, det er større.

g) Er huset nytt?

Nei, det er ganske gammelt, fra 1965.

h) Hva har de i hagen?

De har to plommetrær og bærbusker i hagen.

i) Hva skal Sara gjøre til høsten?

Hun skal lage syltetøy.

j) Når skal de flytte inn?

De skal flytte inn i begynnelsen av juni.

k) Hva skal de gjøre før de flytter inn?

De skal pusse opp ett av soverommene.

6. Lytteforståelse: Solvor forteller om planene sine for sommerferien

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Jeg heter Solvor. Jeg er 22 år og student på NTNU i Trondheim. Jeg studerer kjemi. Det er veldig interessant, men jeg må jobbe veldig mye, for det er ganske vanskelig. Heldigvis er semesteret snart over, men jeg har tre eksamener nå i mai: Jeg har en eksamen 14. mai, en eksamen 23. mai og den siste er den 28. Jeg gleder meg til å bli ferdig! Selv om jeg har eksamen og må lese mye, skal jeg selvfølgelig feire Norges nasjonaldag den 17. mai. Hvert år pleier jeg dessuten å dra på Lerkendal for å se Rosenborg 16. mai. Jeg gleder meg til det.

Når eksamensperioden er over, skal jeg begynne å jobbe. Jeg har fått en interessant sommerjobb. Første arbeidsdag er 18. juni. Jeg skal jobbe i seks uker. Etterpå skal jeg ha ferie. Jeg skal reise hjem til foreldrene mine den 27.7. Mange i familien min har bursdag om sommeren, så vi skal ha en stor bursdagsfest for alle. Mormor har bursdag 5. juli, og to dager etter har søstera mi bursdag. Pappa har bursdag 30. juli. Både jeg og kjæresten min har bursdag i august. Jeg blir 23 år den 3. august, og kjæresten min har bursdag den 17. Vi reiser på ferie til Kreta den 11. august, så vi skal feire bursdagen til kjæresten min der. Flyet hjem går den 18. august. Jeg håper det blir en fin ferie. Den 20. august reiser jeg tilbake til Trondheim, for da begynner høstsemesteret.

Spørsmål og svar:

- a) Når har Solvor eksamen?
14. mai, 23. mai og 28. mai
- b) Når er Norges nasjonaldag?
17. mai
- c) Når skal Solvor på Rosenborg-kamp?
16. mai
- d) Hvilken dato skal Solvor begynne i sommerjobben?
18. juni
- e) Hvor lenge skal hun jobbe?
I seks uker
- f) Når reiser Solvor til foreldrene sine?
27. juli (27.7.)
- g) Når har mormora hennes bursdag?
5. juli
- h) Når har søstera hennes bursdag?
7. juli
- i) Når har faren hennes bursdag?
30. juli
- j) Når har Solvor bursdag?
3. august
- k) Når har kjæresten hennes bursdag?
17. august
- l) Hvor lenge skal Solvor og kjæresten hennes være på Kreta?
I ei uke
- m) Hvilken dato reiser Solvor tilbake til Trondheim?
20. august

7. Grammatikk: adjektiv

Svar med «Nei, den/det/de er...» og adjektivet i parentes.

Eksempel:

Er eplene grønne?	(rød)	Nei, de er røde .
a) Er hagen liten?	(stor)	Nei, den er stor .
b) Er rekkehuset stort?	(liten)	Nei, det er lite .
c) Er huset dyrt?	(billig)	Nei, det er billig .
d) Er hyblene store?	(liten)	Nei, de er små .
e) Er gardinene røde?	(rosa)	Nei, de er rosa .
f) Er flisene nye?	(gammel)	Nei, de er gamle .
g) Er bordet brunt?	(grå)	Nei, det er grått .

8. Grammatikk: adjektiv

Si setninga med adjektivet i superlativ, bestemt form. Husk artikkel.

Eksempel: Han gjorde _____ (lett) oppgavene først.

Han gjorde **de letteste** oppgavene først.

Løsning:

- Karoline er **den flinkeste** eleven i klassen.
- Den eldste** broren min heter Felix.
- Hun kjøpte **den billigste** leiligheten.
- Det største** soverommet er 20 m².
- De yngste** barna måtte legge seg tidlig.
- De valgte **de enkleste** løsningene.
- Kjøkkenet er **det mest moderne** rommet i huset.

9. Grammatikk: «mange» og «mye»

Svar med **mange** eller **mye**.

Eksempel: Kan du kjøpe poteter?   Hvor **mange** poteter skal jeg kjøpe?

a) Kan du kjøpe frukt?	Hvor mye frukt skal jeg kjøpe?
b) Kan du kjøpe kaffe?	Hvor mye kaffe skal jeg kjøpe?
c) Kan du kjøpe brus?	Hvor mye brus skal jeg kjøpe?
d) Kan du kjøpe rundstykker?	Hvor mange rundstykker skal jeg kjøpe?
e) Kan du kjøpe øl?	Hvor mange flasker skal jeg kjøpe?
f) Kan du kjøpe sjokolade?	Hvor mye sjokolade skal jeg kjøpe?
g) Kan du kjøpe melk?	Hvor mye melk skal jeg kjøpe?

10. Lukediktat

I går var Anna på **visning**. Hun så på ei leilighet som ligger i **sentrum**. Leiligheta har ei stor stue, et lite kjøkken, to små soverom og en **lang gang**. Badet er også lite, men **ganske** nytt. Dessuten har leiligheta både en **balkong** og en liten **hage**. Anna har snakket med **banken**. Hun kan låne nok **penger** til å kjøpe leiligheta. Kanskje har hun snart en **egen** bolig!

11. Diktat: Studenter og bolig

I mange land er det vanlig at studenter bor hjemme hos foreldrene sine, men i Norge bor de fleste studentene på hybel. De største byene har flere studentbyer hvor det bor mange studenter. Det er vanlig å ha et eget rom, men man deler vanligvis kjøkken og bad med andre studenter. Noen velger å leie en hybel hjemme hos en familie i stedet for å bo på studentby. Det er også populært å leie en leilighet med venner. Det er vanligst å leie i sentrum, men noen velger å bo utenfor byen. Det er vanligvis billigere.

Etter studiene vil mange kjøpe en egen bolig. De fleste må ta opp lån i banken for å ha råd til å kjøpe en leilighet. Dessuten trenger man egenkapital. Det er penger som man har spart. I tillegg får noen unge mennesker økonomisk hjelp av foreldrene sine når de skal kjøpe sin første bolig.

Kapittel 5

1. Uttale: vokalene *a*, *o* og *å*

a) *Lytt og gjenta.*

lang a	lang o	lang å
ta	to	tå
la	lo	lå
sta	sto	stå
far	fôr	får

Vokabular:

sta – a: stubborn

fôr (*dyremat*) – n: fodder (*food for animals*)

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

stor	far	bor	bro	tå	stå	ta	to	lå
står	får	bar	bra	to	sto	tå	tå	lo

2. Uttale: aspirasjon (*p*, *t* og *k*)

Lytt og gjenta.

p	t	k
pasta	tak	kam
pil	til	kos
pus	tusen	kul
på	tåre	kål

Vokabular:

ei pil – n: an arrow

en pus – n: a puss(y), pussycat, kitty

en tåre – n: a tear (See text 10A)

en kam – n: a comb

en kos n: a cosiness, coziness (*amer.*), hug

kul, en kul – adj: cool, n: a bump, swelling, bulge

en kål – n: a cabbage (See text 4X; fårikål)

3. Uttale: sammenhengende tale

Lytt og gjenta. Legg merke til hvor lyder uttales sammen.

- a) De har rett.
- b) De sa at det var viktig.
- c) Han var større enn ham.
- d) De sier at de ikke kommer.

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Han har lært mye norsk allerede ...
- b) Jeg husker at de fortalte mange eventyr og historier fra gamle dager.
- c) De voksne sa at matematikk var viktig uansett hva vi ville gjøre i livet.

5. Lytteforståelse: Anita forteller om barnas skolehverdag

Lytt til teksten og velg riktig svaralternativ.

Dattera mi, Solveig, har akkurat begynt på barneskolen. I fjor gikk hun i en hyggelig, liten barnehage rett i nærheten av huset vårt, men nå er hun seks år og skolejente. Skoleveien er litt lengre enn veien til barnehagen, men vi trenger heldigvis ikke å ta buss eller kjøre bil. Det tar omtrent et kvarter å gå. Noen ganger følger jeg eller mannen min henne, og av og til går hun sammen med noen naboer. Det er mange barn i gata vår, så de voksne deler på ansvaret for å følge ungene til skolen. Jeg veldig glad for det, for skolen begynner allerede klokka halv ni. Det blir ofte travelt om morgenen når alle skal kle på seg og spise frokost samtidig, men vi har det bra sammen likevel.

I barnehagen lekte barna mye, både ute og inne. På skolen er det litt mer disiplin fordi elevene skal lære å skrive og regne, men fortsatt har de mye tid til å leke og finne ut av ting på egen hånd. Jeg synes at lærerne på barneskolen er veldig hyggelige. De voksne har hjulpet dattera mi litt ekstra nå i starten. Hun var veldig sjenert og nervøs før hun begynte på skolen fordi det er flere barn der enn i barnehagen. Heldigvis har de voksne hjulpet henne med å skaffe seg nye venner i klassen. Derfor gleder hun seg mer og mer til skoledagene. Det setter jeg så stor pris på!

Jeg har også en sønn på femten år, Audun, som går på ungdomsskolen. Han er veldig interessert i realfag, men han liker absolutt ikke språk. Han sier at engelsk og fransk er de verste fagene, mens matematikk, kjemi og fysikk er favorittfagene hans fordi elevene gjør så mange forsøk og får lov til å være selvstendige. Han har lyst til å utdanne seg til ingeniør, så etter ungdomsskolen skal han begynne på et studieforberedende utdanningsprogram. Jeg er litt redd for at han ikke har gode nok karakterer, men vi hjelper ham med leksene hver dag, så vi får bare håpe på det beste! Heldigvis er det ikke for seint å endre mening etter at man har begynt på videregående skole. Jeg har mange gode minner fra folkehøyskolen som jeg var på etter videregående. Blant annet var det der jeg traff mannen min! Derfor håper jeg egentlig at Audun også vil ta et friår og dra på folkehøyskole. Han er veldig musikalsk og spiller trompet på fritida, så kanskje han vil gå på en musikk-linje selv om han ikke vil jobbe med musikk. Jeg vet ikke, han skal selvfølgelig få lov til å bestemme dette selv. Jeg synes ikke at foreldrene skal bestemme for mye over barnas yrkesvalg.

Løsning:

Familien tar buss til skolen.

Familien kjører bil til skolen.

Familien går til skolen.

De har god tid om morgenen.

De må skynde seg om morgenen.

De har det ikke travelt om morgenen.

Skolen begynner klokka 08.30.

Skolen begynner klokka 09.00.

Skolen begynner klokka 09.30.

Det var like mange barn i barnehagen som på skolen.

Det var færre barn i barnehagen enn på skolen.

Det var flere barn i barnehagen enn på skolen.

Anita er fornøyd med de voksne på barneskolen.

Anita er ikke fornøyd med de voksne på barneskolen.

Anita har hjulpet dattera si med å skaffe seg nye venner.

Audun liker realfag.

Audun liker språk.

Audun liker gym.

Audun skal studere på en høyskole etter ungdomsskolen.

Audun skal gå på folkehøyskole etter ungdomsskolen.

Audun skal gå på videregående skole etter ungdomsskolen.

Anita sier at Audun er veldig skoleflink.

Anita er litt bekymret for karakterene til Audun.

Anita tror ikke at karakterer har betydning for hva du kan gjøre etter ungdomsskolen.

Anita trivdes ikke på folkehøyskolen.

Anita likte folkehøyskolen godt.

Anita gikk ikke på folkehøyskole.

Audun har lyst til å jobbe med musikk.

Anita vil bestemme hva Audun skal jobbe med.

Audun har lyst til å jobbe som ingeniør.

6. Grammatikk: adverb i helsetninger

Gjenta setningene med adverbet i parentes.

Eksempel: Andreas studerer fysikk. (ikke) Andreas studerer *ikke* fysikk.

a) Andreas tar bussen til NTNU.	(alltid)	Andreas tar alltid bussen til NTNU.
b) I helgene gjør han lekser.	(alltid)	I helgene gjør han alltid lekser.
c) Eva har gått på en privat skole.	(aldri)	Eva har aldri gått på en privat skole.
d) Om ettermiddagen trener hun.	(aldri)	Om ettermiddagen trener hun aldri .
e) Ding kan skrive navnet sitt.	(ikke)	Ding kan ikke skrive navnet sitt.
f) I går snakket Ding norsk.	(ikke)	I går snakket ikke Ding norsk.
g) Andreas vil studere medisin.	(gjerne)	Andreas vil gjerne studere medisin.
h) Neste år vil han kjøpe en leilighet.	(gjerne)	Neste år vil han gjerne kjøpe en leilighet.

7. Grammatikk: leddsetninger (indirekte tale)

Gjør om setningene til indirekte tale.

Eksempel:

Hun sier:

Jeg jobber som lærer.

Fortell om henne:

Hun sier at hun jobber som lærer.

a) Jeg jobber på en barneskole.	Hun sier at hun jobber på en barneskole.
b) Jeg jobber ikke på fredager.	Hun sier at hun ikke jobber på fredager.
c) Jeg underviser i engelsk.	Hun sier at hun underviser i engelsk.
d) Jeg har aldri undervist i realfag.	Hun sier at hun aldri har undervist i realfag.
e) Jeg har tjue elever i klassen.	Hun sier at hun har tjue elever i klassen.
f) Jeg gir dem vanligvis lekser.	Hun sier at hun vanligvis gir dem lekser.
g) Jeg har ofte foreldremøter.	Hun sier at hun ofte har foreldremøter.
h) Jeg vil gjerne undervise mer.	Hun sier at hun gjerne vil undervise mer.

8. Grammatikk: leddsetning og helsetning

Sett leddsetninga først i helsetninga.

Eksempel:

De er mye ute i naturen **når våren kommer.**   **Når våren kommer,** er de mye ute i naturen.

- a) Yang begynte å studere kjemi fordi han likte realfag.
Fordi han likte realfag, begynte Yang å studere kjemi.
- b) Marie vil flytte til Trondheim hvis hun får studieplass på NTNU.
Hvis hun får studieplass på NTNU, vil Marie flytte til Trondheim.
- c) Jeg leste ikke så mange bøker da jeg var student.
Da jeg var student, leste jeg ikke så mange bøker.
- d) Elevene får ikke karakterer når de går på barneskolen.
Når de går på barneskolen, får ikke elevene karakterer.
- e) Yang tenker på jobben sin mens han jogger.
Mens han jogger, tenker Yang på jobben sin.
- f) Eva tok en mastergrad etter at hun hadde jobbet i noen år.
Etter at hun hadde jobbet i noen år, tok Eva en mastergrad.
- g) Yang må gå tidlig fra jobben fordi han skal hente Ding i barnehagen.
Fordi han skal hente Ding i barnehagen, må Yang gå tidlig fra jobben.

9. Grammatikk: som-setninger

*Lag ei setning av to. Bruk **som** for å kombinere setningene.*

Eksempel:

Ding har en lærer. Læreren er veldig snill.   Ding har en lærer **som er veldig snill.**

- a) Marie har en kjæreste. Han studerer fysikk.
Marie har en kjæreste som studerer fysikk.
- b) Ding går i en barnehage. Den er ikke stor.
Ding går i en barnehage som ikke er stor.
- c) Yang og Ling har en venn. Vennen heter Åsmund.
Yang og Ling har en venn som heter Åsmund.
- d) Ding har mange venner. Han leker ofte med dem.
Ding har mange venner som han ofte leker med.
- e) Jeg har mange lekser. Jeg må gjøre leksene.
Jeg har mange lekser som jeg må gjøre.
- f) Jonas har en lærer. Han liker læreren.
Jonas har en lærer som han liker.
- g) Petter kjenner Sara. Han begynte på skolen sammen med henne.
Petter kjenner Sara som han begynte på skolen sammen med.
- h) Ling savner en park i London. Hun pleide å jogge i parken.
Ling savner en park i London som hun pleide å jogge i.

10. Orddiktat

- a) Ling stoler ikke på **offentlige** skoler.
- b) En privat skole gir flere **muligheter**.
- c) Man legger vekt på at elevene skal føle seg **trygge**.
- d) Barna får ikke **karakterer**.
- e) Elevene får grundige **tilbakemeldinger**.
- f) Andreas **syklet** til skolen.
- g) Matematikk er viktig **uansett** hva man skal jobbe med.
- h) I naturfag lærte vi om **fysikk**.
- i) Grunnskolen er **obligatorisk** for alle barn.
- j) **Høyere** utdanning er i prinsippet gratis.

11. Diktat: Skolen i Norge

I Norge begynner barna på skolen når de er fem eller seks år gamle. De sju første årene på skolen kaller vi barneskolen, og de tre siste årene kalles ungdomsskolen. Barneskolen og ungdomsskolen kaller vi grunnskolen. Grunnskolen er obligatorisk og gratis. På ungdomsskolen får barna karakterer, men på barneskolen får de bare kommentarer.

Etter grunnskolen er det vanlig å begynne på videregående skole, men det er frivillig. Skolen er gratis. Videregående skole er delt opp i ulike studieprogrammer. Ni av studieprogrammene er yrkesfaglige og gir utdanning i praktiske fag. Tre av studieprogrammene er studieforberedende og har mer teori.

De som går på skolen i Norge, blir kalt elever, mens de som tar høyere utdanning, kalles studenter. Elever i Norge bruker ikke skoleuniform, og det er heller ikke vanlig at elevene får mat på skolen. Det er også uvanlig å sende barna på privatskole i Norge.

Kapittel 6

1. Uttale: diftonger

a) Lytt og gjenta.

ai	ei	au/eu	øy	oi/oy
hai	hei	tau	høy	koie
kai	nei	sau	tøy	hoie

Vokabular:

en hai – n: a shark

ei kai – n: a dock; quay; wharf

et tau – n: a cable; rope; tow

en sau – n: a sheep

et tøy – n: a material, cloth, fabric

ei koie – n: a (log) cabin, hut, lumber camp

å hoie – v: to holler, yell, halloo

b) Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.

hai	sei	tau	høy
hei	sau	tøy	hai

Vokabular:

en sei – n: (*Pollachius Virens*) saithe, coley, coalfish, pollock

2. Uttale: h-lyden

Lytt og gjenta.

hage	en fin hage
hele	hele dagen
hyggelig	en hyggelig person
beherske	Jeg behersker tysk.

3. Uttale: stum h

Lytt og gjenta.

hjem	hjelp	hvis	hvorfor
------	-------	------	---------

4. Uttale: assimilasjon

Lytt og gjenta. Legg merke til hvor lyder uttales sammen og blir annerledes.

bank
egenkapital
inkludere
punkt

5. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Etter utdannelsen jobbet jeg i noen år som regnskapsmedarbeider.
- b) Firmaet som jeg jobbet for, hadde kunder fra mange europeiske land.
- c) Da var det nødvendig å være svært systematisk og nøyaktig.

6. Lytteforståelse: Et jobbintervju

Elin: Hei! Velkommen til Solstad barnehage. Jeg heter Anita Olsen, og jeg er daglig leder her. Du har søkt på den ledige jobben som barnehageassistent, skjønner jeg?

Tore: Ja, det stemmer. Navnet mitt er Tore Ellingsen. Hyggelig å hilse på deg!

Elin: Takk i like måte! Jeg hører på dialekten din at du ikke er fra Trondheim. Er du nordtrønder?

Tore: Ja, jeg er født og oppvokst i ei lita bygd utenfor Namsos. Da jeg var ferdig med ungdomsskolen, flyttet familien min til Trondheim hvor jeg gikk på videregående skole og etter hvert tok fagbrev som barne- og ungdomsarbeider. Under utdanninga hadde jeg praksis på Byberg barnehage her i Trondheim.

Elin: Ja, jeg ser det. Du har fått en god attest derfra. Hva var grunnen til at du ville bli barne- og ungdomsarbeider?

Tore: Jeg har alltid vært glad i barn. Jeg har tre yngre søsken som jeg passet da de var små. På ungdomsskolen hadde jeg arbeidsuke i en barnehage, og da forsto jeg at barnehageyrket kunne være noe for meg.

Elin: Det høres bra ut! Kan du fortelle litt om arbeidsoppgavene dine i praksistida?

Tore: På Byberg barnehage jobbet jeg med barn i alderen 3-6 år, og jeg deltok i stell og omsorg av barna. Dessuten var det ofte min jobb å planlegge aktiviteter både ute og inne.

Elin: Var det noen av oppgavene du likte bedre enn andre?

Tore: Jeg er glad i å være ute, så jeg likte veldig godt å ta med barna på tur i skog og mark. Vi gikk på tur minst to ganger i uka. For mange barn er det bedre å være ute enn inne – jeg tenker spesielt på de mest aktive barna.

Elin: Hvilke personlige egenskaper beskriver deg best?

Tore: Jeg er kanskje først og fremst tålmodig, men jeg er også effektiv på jobb, og jeg blir sjelden stresset.

Elin: Er det noe du kan bli bedre på?

Tore: Jeg er ikke alltid så kreativ og oppfinnsom, men ofte har barna ideer som jeg blir inspirert av.

Elin: Ok, fint! Jeg har ikke flere spørsmål til deg akkurat nå. Er det noe du vil spørre meg om?

Tore: Nei, jeg tror jeg har fått informasjon om det meste. Jeg håper å høre fra dere!

Elin: Alle som har vært på intervju, blir kontaktet i neste uke. Du hører fra oss da! Takk for nå!

Tore: Takk i like måte!

Løsning:

1. Tore Ellingsen har søkt på stillingen som
  - a) daglig leder
  - b) barnehageassistent**
  - c) barne- og ungdomsarbeider

2. Barnehagen heter
  - a) Byberg barnehage
  - b) Solvang barnehage
  - c) Solstad barnehage**

3. Tore Ellingsen kommer fra
  - a) ei lita bygd utenfor Namsos**
  - b) en liten by som heter Namsos
  - c) en liten by utenfor Namsos

4. Når ble han interessert i å jobbe med barn?
  - a) da han var liten
  - b) på videregående
  - c) på ungdomsskolen**

5. Han er utdannet
  - a) barnehageassistent
  - b) barne- og ungdomsarbeider**
  - c) barnehagelærer

6. Når hadde Tore praksis på Byberg barnehage?
- a) **mens han tok fagbrevet**
  - b) før han tok fagbrevet
  - c) etter at han hadde tatt fagbrevet
7. Hvor ofte gikk han på tur med barna i praksisperioden?
- a) én - to ganger i uka
  - b) **minimum to ganger i uka**
  - c) to ganger i uka
8. Hvilke egenskaper beskriver Tore best?
- a) Han er utålmodig, effektiv og aldri stresset.
  - b) Han er tålmodig, effektiv, men blir lett stresset.
  - c) **Han er tålmodig, effektiv og sjelden stresset.**

7. Grammatikk: framtidsuttrykk

Lag framtid med riktig alternativ.

Eksempel:

Jeg er nødt til - å finne en jobb snart.
- finne en jobb snart.

Jeg er nødt til å finne en jobb snart.

a) Jeg drømmer om -å bli lærer.
-bli lærer.

Jeg drømmer om å bli lærer.

b) Jeg vil gjerne -å finne en ny bolig.
-finne en ny bolig.

Jeg vil gjerne finne en ny bolig.

c) Jeg har lyst til -å reise på ferie.
-reiser på ferie.

Jeg har lyst til å reise på ferie.

d) Jeg skal snart -å kjøpe ny bil.
-kjøpe ny bil.

Jeg skal snart kjøpe ny bil.

e) Jeg har tenkt -å studere fysikk.
-studere fysikk.

Jeg har tenkt å studere fysikk.

f) Jeg planlegger -å flytte til Oslo.
-flytte til Oslo.

Jeg planlegger å flytte til Oslo.

8. Grammatikk: presens passiv

Lag setninger med verbet i presens passiv.

Eksempel:

Han koker potetene.

Potetene blir kokt.

a) Han vasker gulvet.

Gulvet blir vasket.

b) Han reparerer bilen.

Bilen blir reparert.

c) Han sender pakken nå.

Pakken blir sendt nå.

d) Han spiser matpakken klokka 12.

Matpakken blir spist klokka 12.

e) Han skriver artikkelen på kontoret.

Artikkelen blir skrevet på kontoret.

f) Han spør sjefen om råd.

Sjefen blir spurt om råd.

9. Grammatikk: preteritum passiv

Lag spørsmål. Verbet skal stå i preteritum passiv.

Eksempel:

Hun kjørte sønnen til skolen.

Når ble sønnen kjørt til skolen?

a) Hun malte rommet.

Når ble rommet malt?

b) Hun inviterte naboene.

Når ble naboene invitert?

c) Hun bestilte billettene.

Når ble billettene bestilt?

d) Hun gjorde oppgaven.

Når ble oppgaven gjort?

e) Hun leverte søknaden.

Når ble søknaden levert?

f) Hun solgte huset.

Når ble huset solgt?

10. Grammatikk: s-passiv

Lag setninger med verbet i passiv. Bruk s-passiv.

Eksempel:

Vi må vaske leiligheten.

Leiligheten må vaskes.

a) Vi må legge søknaden på finn.no.

Søknaden må legges på finn.no.

b) Vi bør følge rutineene.

Rutineene bør følges.

c) Vi må evaluere kandidaten.

Kandidaten må evalueres.

d) Vi skal ansette en økonom.

En økonom skal ansettes.

e) Vi bør forbedre nettsiden.

Nettsiden bør forbedres.

f) Vi må øke effektiviteten.

Effektiviteten må økes.

11. Orddiktat

Sofia skal **søke** på stilling som kokk på et hotell. Hun har jobbet med **søknaden** hele dagen og skrevet om **utdanningen** sin og **erfaring** fra tidligere jobber. Sofia er veldig **motivert** for jobben. Hun elsker å lage mat, og hun liker å ha det travelt. Hun klarer å være **rolig** i en stresset situasjon, og jobben på et stort **hotellkjøkken** passer henne perfekt. Sofia er **selvstendig**, systematisk og **ryddig**, og dette er viktige **egenskaper** hvis man vil jobbe som kokk.

12. Diktat: Å velge yrke

Anna skal begynne å studere til høsten. På videregående skole likte hun realfagene best. Fordi Anna er interessert i teknologi, vil hun bli ingeniør. Ingeniører kan være med på å utvikle nye produkter og løsninger. Da må man være kreativ. Det er også viktig å arbeide systematisk og grundig. Det finnes (fins) mange forskjellige ingeniørstudier, og Anna prøver å finne ut mer om dem. Hun synes (syns) at det høres mest interessant ut å jobbe som maskiningeniør. Maskiningeniører samarbeider ofte med mennesker fra forskjellige yrker, og det liker Anna. Det er lett å finne jobb, og dessuten er lønna god.

Kapittel 7

1. Uttale: vokalene e og i

a) *Lytt og gjenta.*

lang e	lang i
mel	mil
sel	sil
skje	ski
leke	like
kort e	kort i
vel	vil
sette	sitte
legge	ligge
mett	mitt

Vokabular:

et mel – n: a flour

en sel – n: a seal

ei mil – 10 km

en sil – n: a sieve, strainer

vel – adv: well, probably

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

Løsning:

mel	skje	vel	sette	legge
mil	ski	vil	sitte	ligge

2. Uttale: Konsonantene f og v

a) *Lytt og gjenta.*

f	v
far	var
fem	hvem
fille	ville
finne	vinne
funnet	vunnet
fin	vin

Vokabular:

ei fille – n: a rag, cloth

b) *Skriv ordene som du hører.*

Løsning: 1: ville, 2: far, 3: får, 4: hvem

3. Uttale: sammenhengende tale

Lytt og gjenta.

- a) Konferansen ønsker å være et møtested ...
- b) Det kan ventes i løpet av én måned.
- c) Kom i gang med å lage oppgaven!
- d) I dette intervjuet ...
- e) Selvfølgelig er det viktig ...

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Høgskolene og universitetene tilbyr samme faglige nivå.
- b) Forskjellen mellom dem er i dag ikke så stor som den var for noen tiår siden.
- c) Denne overgangen fra videregående utdanning til høyere utdanning gir ungdommene en ny tittel – student.

5. Lytteøvelse: Annes vei til fast jobb som forsker

Da Anne var 15 år, bestemte hun seg for å bli forsker når hun ble voksen. Hennes favorittfag på ungdomsskolen var naturfag, og på 8. trinn begynte de å lære om grunnleggende kjemi og stoffers egenskaper. Dette var perfekt for Anne, og hun bestemte seg for å satse på dette fagområdet. På videregående skole valgte hun derfor å gå på studiespesialiserende studieretning, og der valgte hun selvfølgelig kjemi som programfag.

Etter videregående skole var Annes rolle som «elev» på skolen endelig ferdig, og hun kunne få en ny tittel. På universitetet ble hun nemlig endelig «student», og der begynte hun å studere til sivilingeniør i Industriell kjemi og bioteknologi. Anne hadde alltid hatt lyst til å studere ved NTNU Trondheim fordi hun kommer fra denne byen, og heldigvis kom hun inn på det studiet som hun ønsket. Hun hadde jobbet hardt både for å komme inn på studiet og for å klare å komme seg gjennom studiene med gode karakterer. Annes ønske om å bli forsker var nemlig ikke fullført ennå. Hun ville gjerne ta en ph.d., og derfor måtte hun jobbe hardt med fagene. Hun ville vise at hun var flink nok til å få en stipendiatstilling ved NTNU. Etter fem års studier ved Institutt for materialteknologi var hun endelig ferdig utdannet.

Mange års hardt arbeid viste seg å være riktig strategi, for bare et halvt år etter studiene fikk Anne et 4-årig stipend til en ph.d.-stilling ved Fakultet for Naturvitenskap ved NTNU. Fortsatt jobber Anne hardt for å nå sitt mål, men snart er hun ferdig med den lange veien mot drømmejobben som forsker.

Spørsmål og svar:

- a) Hvilket fag likte Anne best da hun gikk på ungdomsskolen?
Naturfag
- b) Når begynte de å lære om kjemi på ungdomsskolen?
På 8. trinn
- c) Hva gjorde Anne etter ungdomsskolen?
Hun gikk på videregående skole / studiespesialiserende studieretning.
- d) Hvilket programfag valgte Anne på videregående skole?
Hun valgte kjemi.
- e) Når ble Anne student?
Etter videregående skole / på universitetet
- f) Hvorfor ville Anne studere på NTNU?
Hun ville studere på NTNU fordi hun kommer fra Trondheim.
- g) Hvor lenge studerte hun ved Institutt for materialteknologi?
5 år
- h) Hvor lenge varer stipendet hennes?
4 år
- i) Har Anne fått fast jobb som forsker nå?
Nei, hun er ikke ferdig med sin ph.d. ennå.

6. Grammatikk: preposisjonsuttrykk som ligner på hverandre

Velg riktig preposisjon i setningene nedenfor, og les deretter setningene høyt.

- a) Sara er glad (for/i) foreldrene sine.
- b) Nina var glad (for/i) at hun fikk besøk i helga.
- c) Anna kler (av/på) seg uniformen sin før hun går på jobb.
- d) Nils slår (av/på) tv-en før han legger seg om kvelden.
- e) Ingrid har lyst (på/til) å spise pizza til middag.
- f) Åshild har ikke lyst (på/til) pizza til middag i dag.
- g) Marit reiser (på/med) fly til Kristiansand.
- h) (På/Med) flyet snakker hun med en mann.
- i) Synnøve får bruk (for/av) utdannelsen sin i den nye jobben.
- j) Nora hadde ikke nytte (for/av) spanskunnskapene sine da hun var i Hellas.
- k) Simen var ikke (i/på) ferie i fjor sommer.
- l) I år skal han være hos besteforeldrene sine (i/på) ferien.

7. Grammatikk: lenger/lengre

Si/Les setningene nedenfor med riktig uttrykk: **lenger** eller **lengre**.

- a) Per har lenger/**lengre** vei til bussen nå enn før.
- b) Anne vil ikke jobbe som amanuensis **lenger**/lengre.
- c) Nina har lenger/**lengre** hår enn Sara.
- d) Marita har jobbet her mye **lenger**/lengre enn meg.
- e) Nå orker jeg ikke å gå **lenger**/lengre.
- f) Anders bor ikke **lenger**/lengre i samme hus som før.
- g) Hunden vil gå en lenger/**lengre** tur i dag enn i går.
- h) Jeg har aldri sett et lenger/**lengre** tog enn dette.
- i) Nå har vi gått langt og **lenger**/lengre enn langt, sa Askeladden.

Vokabular:

Askeladden: navn på kjent norsk eventyrfigur

8. Grammatikk: sammenligning

Les setningene nedenfor med adjektivene i riktig form.

Eksempel:

gammel Anne og Per er like _____. Svar: Anne og Per er like **gamle**.

- a) stor En hest er *ikke så stor som* en elefant.
- b) stor Elger er *like store som* hester.
- c) liten Ei mus er **mindre enn** en hest.
- d) flink Alle studentene var *like flinke*.
- e) god Indisk mat er **bedre enn** norsk mat.
- f) gammel Nina er **eldre enn** broren sin, Nils.
- g) gammel Anita og Sara er *ikke like gamle som* Nina.
- h) moderne Huset vårt er **mer moderne enn** huset deres.
- i) ung Alle studentene var **ynge enn** læreren.

Vokabular:

en hest – (*Equus caballus*) a horse

en elg – (*Alces alces*) a moose, elk

9. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) For å kunne studere må du ha **generell** studiekompetanse.
- b) Mange forskere jobber i **tverrfaglige** grupper.
- c) Medisin er et **profesjonsstudium** for å bli lege.
- d) Trude har en **administrativ** stilling på Institutt for lærerutdanning.
- e) Adrian vil ta en **yrkesrettet** utdanning.
- f) Det er viktig å være **imøtekommende** for å bli kjent med nye mennesker.
- g) I essayet må du **drøfte** både positive og negative sider av en sak.
- h) Yang fikk mange nye venner i **løpet** av studietida.
- i) Hvis du tar videreutdanning, kan du få høyere **lønn**.
- j) Ling har skrevet et **utkast** til en jobbsøknad.

10. Diktat: Høyere utdanning

I høst skal Odin begynne å studere ved NTNU. Han har kommet inn på bachelorprogrammet i musikk i Trondheim, og han gleder seg til å flytte på hybel i august. Odin er 18 år og akkurat ferdig med studiespesialiserende opplæring på videregående skole. Han er stolt av å ha fått generell studiekompetanse.

Søstera hans, Idun, studerer for å bli sykepleier ved NTNU Ålesund. Hun er 20 år og bor sammen med kjæresten sin. Idun trives som student, men hun gleder seg til å begynne å jobbe. Sykepleierutdanningen er en bachelor som varer i tre år, og Idun har nå studert i to år. Det skal bli fint med lønn etter at hun har levd på lån og stipend i noen år.

På kontoret sitter professor Margrethe Jensen og planlegger det nye semesteret. I tillegg til å undervise skal hun forske og veilede stipendiater. Hun synes at hun har en spennende jobb, og hun tror at dette kan bli et interessant studieår.

Kapittel 8

1. Uttale: vokalene *i, e, æ og a*

a) *Lytt og gjenta.*

lang i	lang e	lang æ	lang a
si	se	vær	var
ni	ned	bær	bar

kort i	kort e	kort æ	kort a
sitt	sett	per	par
litt	lett	r	arr

Vokabular:

brann – n: fire, conflagration

arr – n: scar, cicatrix

b) *Skriv ordene som du hører.*

Løsning:

1. **vær**   2. **har**   3. **er**   4. **var**

2. Uttale: *r og l*

a) *Lytt og gjenta.*

r	l
føre	føle
stor	stol
mer	mel
ring	Ling

Vokabular:

føre – v: lead, guide

K. Bjørnsson, H. Helgå, L. Hveding, C. Knudsen, H. Langfjæran, og S. Robbins: <http://ntnu.edu/now2>
Løsninger: Øvelser i uttale, lytting og muntlig grammatikk. **Kapittel 8.**

b) *Skriv ordene som du hører.*

Løsning:

1. stor

2. føle

3. mer

4. Ling

3. Lytteforståelse: En norsk nobelprisvinner: Sigrid Undset

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Sigrid Undset er en av Norges mest kjente forfattere. Hun ble født den 20. mai 1882 i Danmark. Seinere flyttet familien til Oslo. Der bodde hun sammen med foreldrene sine og to yngre søstre. Faren hennes var arkeolog og lærte Sigrid mye om historie. Faren døde da Sigrid var bare elleve år.

Da Sigrid Undset var 17 år, begynte hun å jobbe på kontor. I tillegg malte og tegnet hun, og hun skrev også sine første tekster. I 1907 publiserte hun sin første roman.

I 1909 bodde Sigrid Undset i Roma. Der møtte hun en norsk mann, maleren Anders Svarstad, som hun giftet seg med i 1912. De fikk tre barn sammen, men seinere skilte de seg. Da flyttet Sigrid Undset til Lillehammer. Der skrev hun de mest kjente bøkene sine, nemlig de tre romanene om Kristin Lavransdatter. Bøkene er historiske, og handlingen foregår på 1300-tallet. I 1928 fikk hun Nobelprisen i litteratur. Til nå har bare 14 kvinner fått denne prisen.

Under andre verdenskrig måtte Sigrid Undset flykte til USA. Der bodde hun i perioden 1940-1945. Etterpå flyttet hun tilbake til Lillehammer. Der døde hun den 10. juni 1949. Boligen hennes er museum og kan besøkes om sommeren.

Kilder:

Store norske leksikon (https://snl.no/Sigrid_Undset; https://snl.no/Nobelprisen_i_litteratur);

Norsk biografisk leksikon (https://nbl.snl.no/Sigrid_Undset) og <https://bjerkebek.no/>

Vokabular:

en forfatter - n: author

å foregå - v: to take place, happen

andre verdenskrig: World War II

Spørsmål og svar:

- a) Hvor og når ble Sigrid Undset født?
20. mai 1882 i Danmark
- b) Hvor bodde Sigrid da hun var barn?
Oslo
- c) Hvem bodde hun sammen med?
Foreldrene og to yngre søstre
- d) Når publiserte Sigrid Undset sin første bok?
I 1907
- e) Hvor møtte Sigrid Undset mannen sin?
I Roma
- f) Hvor bodde Sigrid Undset etter skilsmissen?
På Lillehammer
- g) Når foregår handlingen i bøkene om Kristin Lavransdatter?
På 1300-tallet
- h) Når fikk Sigrid Undset Nobelprisen i litteratur?
I 1928
- i) Hvor mange kvinner har fått Nobelprisen i litteratur?
14
- j) Hvor lenge bodde Sigrid Undset i USA?
I fem år
- k) Når døde Sigrid Undset?
10. juni 1949

4. Grammatikk: leddsetninger med «etter at» og preteritum perfektum

Bind sammen setningene med «etter at».

Eksempel:

Først spiste hun frokost. Etterpå pusset hun tennene.

Etter at hun hadde spist frokost, pusset hun tennene.

- a) Etter at Ling hadde spist middag, så hun en serie på Netflix.
- b) Etter at Yang hadde vært på kontoret, jobbet han på laben.
- c) Etter at Ding hadde gjort leksene sine, fikk han lov til å spille Playstation.
- d) Etter at de hadde sett en film, gikk de på kafé.
- e) Etter at Ling hadde skrevet en e-post, leste hun avisa.
- f) Etter at Ling hadde drukket en kopp te, spiste hun noen kjeks.
- g) Etter at de hadde gått en tur, drakk de kakao på Skistua.

5. *Den, det eller de?*

*Si setningen med **den, det eller de**.*

Eksempel:

Ling kjøpte en fransk ost. **Den** var dyr.

- a) **Det** regner i dag.
- b) **Det** er mange studenter på NTNU. **De** kommer fra forskjellige land.
- c) Vi bor i en koselig by. **Den** heter Trondheim.
- d) **Det** er sunt å spise grønnsaker hver dag.
- e) Hvor kommer vinen fra? **Den** er fra Spania.
- f) Hvor kommer vinen fra? **Det** er en spansk vin.
- g) Universitetet i Trondheim heter NTNU. **Det** er Norges største universitet.

6. Orddiktat

- a) NTNU ble etablert på **1990-tallet**.
- b) På NTNU kan man studere **tekniske** fag.
- c) NTNU er en **ung** institusjon.
- d) Ding **forsker** på katalyse.
- e) Ding **tjener** 600 000 i året.
- f) Sykdommen **skyldes** et virus.
- g) Fred Kavli var en **velstående** person.

7. Diktat: Fred Kavli og Norsk hjernesenter

Fred Kavli ble født 20. august 1927 i ei bygd på Vestlandet. Der vokste han opp sammen med foreldrene og tre søsken. Han gikk på videregående skole før han flyttet til Trondheim for å studere fysikk.

Etter studiene i Trondheim ble Kavli ingeniør og flyttet til USA. Der fikk han jobb i en industribedrift. Noen år seinere startet han et eget firma som ble ett av de beste i verden på sitt felt. Dermed tjente han og bedriften svært mye penger. En del av disse pengene brukte han til å starte et fond.

I 2007 var penger fra dette fondet med på å finansiere Norsk hjernesenter i Trondheim. I 2014 fikk May-Britt Moser og Edvard Moser, som er forskere ved Norsk hjernesenter, Nobelprisen i fysiologi eller medisin for sitt arbeid.

Kavli har blitt godt kjent fordi pengene hans ble gitt til forskning og store forskningsmiljøer både i Norge og andre land. Han var svært opptatt av at forskningen skulle gjøre verden bedre for menneskene.

I november 2013 døde Fred Kavli, men navnet hans lever videre gjennom Kavli-fondets arbeid.

Vokabular:

et fond = a foundation

et felt = a field

Kapittel 9

1. Uttale: vokalene *e*, trykksvak *e* og *a*

a) Lytt og gjenta.

e	trykksvak e	a
fred	ute	nasjonaldag
sentrum	skjønne	tradisjon

b) Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.

fest	felle	endre	eller
fast	falle	andre	aller

2. Uttale: *g*

a) Lytt og gjenta.

g	(g)j	-i(g)	g = j
grønn	gjøre	samtidig	gi
gate	gjerne	enig	gift

b) Skriv ordene som du hører.

Løsning:

1. **gjorde**   2. **bolig**   3. **genser**   4. **gikk**

c) Uttale av bokstaven *g*

Hvordan uttaler vi bokstaven <g> i disse ordene/uttrykkene? Prøv selv før du hører ordet/uttrykket. Les forklaringene i tabellen ovenfor¹ først.

- a) daglig leder
- b) på grunn av
- c) klargjøre
- d) ryddig
- e) gode datakunnskaper

---

¹ Du finner tabellen i oppgavene.

- f) videregående skole
- g) generell studiekompetanse
- h) Referanser gis på forespørsel.
- i) midlertidig stilling
- j) begynne
- k) gjelder
- l) også
- m) erfaring
- n) langsiktig
- o) Det er trygt å ha en fast jobb.
- p) Det gamle rekkehuset var det billigste alternativet.

3. Uttale: sammenhengende tale

Lytt og gjenta. Legg merke til hvilke ord som får trykk og hvilke som ikke får det.

Arbeidslivet

I Arbeidslivet

Nettverk i Arbeidslivet

Et Nettverk i Arbeidslivet

Et Nettverk i Arbeidslivet kan

Et Nettverk i Arbeidslivet kan være

Et Nettverk i Arbeidslivet kan være nyttig

Å ha et Nettverk i Arbeidslivet kan være nyttig

Å ha et Nettverk i Arbeidslivet kan være nyttig for å

Å ha et Nettverk i Arbeidslivet kan være nyttig for å få

Å ha et Nettverk i Arbeidslivet kan være nyttig for å få jobber

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) De første husene var trolig sjøhus knyttet til handel.
- b) Det opprinnelige navnet på byen var Nidaros.
- c) Det er vanlig å pynte seg på nasjonaldagen.

5. Lytteforståelse: Noen hendelser i Norges og Trondheims historie

Lytt til dialogene og svar på spørsmålene. Skriv årstallene eller datoene som du hører.

Dialog 1

Martin: Når fikk Norge en egen grunnlov?

Stine: 17. mai 1814

Dialog 2

Martin: Når ble Studentersamfundet bygd?

Stine: Fra 1927 til 1929

Dialog 3

Martin: Når begynte andre verdenskrig i Norge?

Stine: 09.04.1940

Dialog 4

Martin: Når ble Trondheim grunnlagt?

Stine: I 997

Dialog 5

Martin: Når ble Norge samlet til ett rike?

Stine: I 872

Dialog 6

Martin: Når sa Norge nei til medlemskap i EU?

Stine: I 1972 og 1994

Dialog 7

Martin: Når ble NTNU etablert?

Stine: I 1996

Spørsmål og svar:

- a) Når fikk Norge sin egen grunnlov?
17. mai 1814
- b) Når ble Studentersamfundet bygd?
Fra 1927 til 1929
- c) Når begynte andre verdenskrig i Norge?
09.04.1940
- d) Når ble Trondheim grunnlagt?
I 997
- e) Når ble Norge samlet til ett rike?
I 872
- f) Når sa Norge nei til medlemskap i EU?
I 1972 og 1994
- g) Når ble NTNU etablert?
I 1996

6. Lytteforståelse: nasjonaldager

Lytt til dialogene og svar på spørsmålene. Hvilket land kommer de fra? Når er nasjonaldagen i hjemlandet deres?

På norskkurset har læreren snakket om 17. mai, Norges nasjonaldag. Nå skal studentene jobbe i par og fortelle om nasjonaldagen i hjemlandet.

Dialog 1

Martin: Hvor kommer du fra, Fatemeh?

Fatemeh: Jeg kommer fra Iran. I Iran har vi nasjonaldag 12. februar. Hvilket land kommer du fra?

Martin: Jeg kommer fra Belgia. Vi har nasjonaldag 21.7.

Dialog 2

Ling: Lea, du kommer fra Tyskland, ikke sant?

Lea: Ja, det stemmer. Den tyske nasjonaldagen er 3. oktober.

Ling: I Kina er nasjonaldagen to dager tidligere. Vi feirer den 1.10.

Dialog 3

Emma: I Australia feirer vi nasjonaldag 26. januar.

Amar: Er det sant? Jeg kommer fra India, og vi har også nasjonaldag 26. januar!

Dialog 4

Marie: Frankrike har nasjonaldag 14.7. Når er det nasjonaldag i hjemlandet ditt, Maryam?

Maryam: Jeg kommer fra Etiopia, og vi har nasjonaldag 28. mai.

Løsning:

	Dialog 1: Fatemeh og Martin	Dialog 2: Ling og Lea	Dialog 3: Emma og Amar	Dialog 4: Marie og Maryam
Kommer fra:	Iran/Belgia	Kina/Tyskland	Australia/India	Frankrike/Etiopia
Nasjonaldag:	12.2. (12. februar) 21.7. (21. juli)	1.10. (1. oktober) 3.10. (3. oktober)	26.1. (26. januar) 26.1. (26. januar)	14.7. (14. juli) 28.5. (28. mai)

7. Grammatikk: både – og og verken – eller

Gjenta informasjonen. Bruk både - og eller verken – eller.

Eksempel: Anne har en bror og ei søster.

Anne har **både** en bror **og** ei søster.

a) Eva inviterer Petter og Lise.

Eva inviterer **både** Petter **og** Lise.

b) Karoline har ikke jobb, og hun har ikke bil.

Karoline har **verken** jobb **eller** bil.

c) Sindre har studert fysikk.

Sindre har studert **både** fysikk **og** kjemi.

Han har også studert kjemi.

d) Petter betalte ikke husleia.

Han betalte heller ikke semesteravgiften.

Petter betalte **verken** husleia **eller** semesteravgiften.

e) Thomas har ikke skrevet essayet.

Han har heller ikke lest kapittel 9.

Thomas har **verken** skrevet essayet **eller** lest kapittel 9.

f) Ali skal reise til London.

Han skal også reise til Beijing.

Ali skal reise **både** til London **og** Beijing.

8. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) 17. mai er Norges **nasjonaldag**.
- b) Trøndersk er en norsk **dialekt**.
- c) Norge har to **offisielle** språk: norsk og samisk.
- d) Mange **utlendinger** synes at det er vanskelig å forstå norske dialekter.
- e) Mange **pynter** seg med bunad på 17. mai.
- f) Den **samiske** nasjonaldagen er 6. februar.
- g) Det er fem **landsdeler** i Norge.
- h) Jula er den viktigste **høytida** i Norge.
- i) På **helligdager** har de fleste fri fra jobb og skole.

9. Diktat: Trondheims historie

Skriv diktaten på et eget ark.

Trondheim er en av de største og eldste byene i Norge. Byen ble grunnlagt i år 997. Trondheim har hatt flere forskjellige navn gjennom historien, og fremdeles er det mange som bruker navnet Trondhjem på byen. På torget i sentrum står det ei høy søyle med en statue av byens grunnlegger, Olav Tryggvason.

Den andre kongen som er viktig for byens historie, er Olav den hellige. Etter at han døde i 1030, ble han erklært helgen, og man bygget ei kirke over gravstedet hans. Denne kirka er Nidarosdomen, som fortsatt er en av Trondheims viktigste turistattraksjoner. I 2015 besøkte over 300 000 personer den vakre katedralen.

Innbyggertallet har gradvis økt gjennom årene, og nå er det omtrent 190 000 mennesker som bor i Trondheim kommune. Det gjør Trondheim til Norges tredje største kommune. Likevel diskuterer politikerne om flere kommuner skal slås/slåes sammen slik at Trondheim blir enda større.

Kapittel 10

1. Uttale: vokaler – repetisjon

a) *Lytt og gjenta.*

a **lang a**   **kort a**

mat   matt

e **lang e**   **kort e**

pen   penn

i **lang i**   **kort i**

fine   finne

o **lang o**   **kort o**

bod   bodd

u **lang u**   **kort u**

sur   surr

y **lang y**   **kort y**

flyte   flytte

æ **lang æ**   **kort æ**

her   herr

ø **lang ø**   **kort ø**

møte   møtte

å **lang å**   **kort å**

får   for

2. Uttale: religionsvokabular

Lytt og gjenta. Vokalen med strek under har mest trykk i ordet.

krjstendom	en krjsten
protestantjisme	en protestant
katolisjisme	en katolikk
isl <u>a</u> m	en muslim
buddhisme	en buddhist
hinduisme	en hindu
jødedom	en jøde

3. Uttale: Pyramideøving

Lytt og gjenta. Legg merke til hvilke ord som får trykk og hvilke som ikke får det.

bestemte meg
jeg **bestemte** meg
at jeg **bestemte** meg
for at jeg **bestemte** meg
for at jeg **bestemte** meg for
glad for at jeg **bestemte** meg for
veldig **glad** for at jeg **bestemte** meg for
veldig **glad** for at jeg **bestemte** meg for å **reise**
Jeg er veldig **glad** for at jeg **bestemte** meg for å **reise**

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- Ding storkoser seg når han får lov til å besøke naboileigheta.
- Klokka tolv sitter alle klare inne i kirka.
- Gjestene drar til lokalet hvor bryllupsfesten skal arrangeres.

5. Lytteforståelse: Annettes konfirmasjonsdag

Rett eller galt? Lytt til teksten og sett kryss i tabellen.

Annette er snart 15 år gammel og bor på Heimdal utenfor Trondheim. Hun går på niende trinn på Åsheim ungdomsskole. Hver onsdag ettermiddag det siste skoleåret har hun dessuten deltatt på konfirmasjonsundervisning om kristendommen og livets utfordringer i den lokale kirka.

I begynnelsen av mai ble Annette konfirmert i Heimdal kirke. Det var en fin søndag med sol og 18 varmegrader. Annette hadde på seg en grønn trønderbunad som hun hadde arvet av farmora si. Av foreldrene hadde hun fått ei ny bunadsskjorte og nye sko i konfirmasjonsgave. Annette hadde aldri følt seg så fin før som da hun kom til kirka i bunaden sin. I kirka møtte hun flere av klassekameratene som også skulle konfirmeres denne dagen. Det var en fin seremoni. Presten holdt tale for konfirmantene og sa at de var unge voksne nå, og at de måtte begynne å ta kloke valg og være gode mennesker. Dette hadde konfirmantene snakket mye om på forhånd.

Etter seremonien dro Annette og familien til et lokale i nærheten som de hadde leid til feiringen. Der ble det servert middag, kaker og kaffe. Foreldrene og storebroren til Annette holdt fine taler til henne, og gudmora hennes hadde skrevet en sang som alle gjestene sang sammen. Etter middagen viste faren til Annette fram barnebilder av henne. Det var litt flaut, syntes Annette, men det var moro også.

I et hjørne av lokalet sto det et bord med blomster og gaver som Annette hadde fått. I dag er det vanligst å gi konfirmantene pengegaver, men på gavebordet lå det også noen smykker, en ring, et album og et reisegavekort. Annette satte stor pris på gavene, men hun tenkte også på hvor viktig familien er for henne. Noen hadde reist langt for å være med på feiringen, og mange hadde hjulpet til med forberedelsene. Denne dagen ble et minne for livet, og det var Annette veldig takknemlig for.

Vokabular: flau: skamfull (eng: *embarrassed*) / flaut: pinlig (eng: *embarrassing/awkward*)

	Rett	Galt
1. Annette er 15 år gammel.		X
2. Hun går i niende klasse på Åsheim ungdomsskole.	X	
3. Det hadde vært konfirmantundervisning annenhver uke det siste året.		X
4. Hun ble konfirmert på en lørdag i begynnelsen av mai.		X
5. Det var åtte varmegrader denne dagen.		X
6. Bunaden til Annette var bestemors gamle bunad.	X	
7. Presten sa at konfirmantene måtte ta fornuftige valg.	X	
8. Familien hadde leid et lokale til feiringen.	X	
9. Mora hennes hadde skrevet en sang.		X

10. Annette syntes det var litt pinlig å se barnebilder av seg selv.	X	
11. Vanligvis får konfirmantene pengegaver i dag.	X	
12. Annette satte mest pris på gavene som hun fikk.		X

6. Grammatikk: adverb med og uten bevegelse

Gjør om setningene. Bruk verbet i parentes og start med riktig adverb. Husk uttalen av -e til slutt.

Eksempel: Hun går hjem.	(vasker opp)	Hjemme vasker hun opp.
a) De går inn for å spise.	(spiser)	Inne spiser de.
b) De går fram til alteret.	(setter seg)	Framme setter de seg.
c) Han kjører ut bilen.	(vasker)	Ute vasker han bilen.
d) Hun flyttet dit.	(bor)	Der bor hun.
e) Hun kom hit.	(studerer)	Her studerer hun.
f) Han løper ned til kjelleren.	(leker med en ball)	Nede leker han med en ball.

7. Grammatikk: preposisjonsuttrykk

Les setningen med riktig preposisjon. Hør på fasiten etterpå.

Eksempel: Ding har lyst _____ en is. Ding har lyst **på** en is.

- a) Yang er interessert **i** fotball.
- b) Ling skal søke **på** en jobb.
- c) Yang har sovet dårlig **i** det siste.
- d) Ding blir **med** en venn hjem etter skolen.
- e) Ding hjelper faren sin **med** å lage middag.
- f) Yang må svare på e-posten **i** løpet **av** dagen.
- g) Yang bor **i** nærheten **av** jobben.
- h) Ling må vente lenge **på** bussen.

8. Lukediktat

I sommer ble Magnus Håkonsen **76** år. Han feiret bursdagen med middag på en fin restaurant sammen med **hele** familien. Han har **tre** barn: to døtre og en sønn. Han har også syv **barnebarn**. Kona til Magnus døde **dessverre** for ti år siden, så han er **enkemann**. Magnus savner henne veldig, men heldigvis bor de to **døtrene** hans i nærheten, så han slipper å være ensom.

Magnus er svært **religiøs**. Han er **kristen**, og derfor prøver han å gå i **kirka** hver søndag. I det siste har han vært i litt **dårlig** form. Derfor må han ha hjelp til å komme **seg** dit. Han kan vanligvis bli med en nabo som **kjører** bil, men noen ganger spør han et av barna sine om de kan **hjelpe** ham. Hvis barna ikke har tid til det, blir Magnus veldig **lei** seg. **Religionen** er en viktig del av livet hans, og han synes at det er veldig **trist** at barna hans ikke er så opptatt av **kristendom** som ham.

9. Diktat: Ekteskap

I Norge lever nesten 70 % av befolkningen i aldersgruppa 16 til 79 år sammen med noen, enten som samboere eller i et ekteskap. En firedel av disse er samboere, mens resten er gift. I Norge må man være over 18 år for å gifte seg, men det er nok å være 16 år for å bli samboer. Både personer av forskjellig og samme kjønn kan gifte seg her i landet, også i kirka.

Helt siden 1980-tallet har antallet gifte par sammenlignet med samboere gått ned. I 2016 var det cirka 22 500 par som giftet seg. Det var omtrent 200 færre enn året før. Sist det var så få personer som giftet seg, var i 2006. I aldersgruppa 25 til 29 år er det vanligst å være samboer. I aldersgruppa 70 til 79 år er derimot så mange som 70 % gift.

Det er fremdeles vanlig å gifte seg i kirka, men det er nesten like mange som gifter seg borgerlig som kirkelig. Alle registrerte religioner kan utføre vielser i Norge, og i 2015 giftet nesten 2000 par seg i et annet religiøst samfunn enn Den norske kirke.

Kilde: ssb.no